

Брюксел, 3 октомври 2025 г.
(OR. en)

13391/25

ENV 914
CLIMA 380

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Екологични аспекти на Европейския пакт за океана: Опазване на морското биологично разнообразие – Обмен на мнения

1. На 5 юни 2025 г. Комисията представи съобщение относно Европейския пакт за океана¹. Пактът е всеобхватна стратегия за по-добра защита на океаните, за насърчаване на процъфтяваща синя икономика и за подпомагане на благосъстоянието на хората, живеещи в крайбрежните райони. Един от шестте приоритета на пакта е опазването и възстановяването на здравето на океаните.
2. За да насочи обмена на мнения относно Европейския пакт за океана на следващото заседание на Съвета (Околна среда), което ще състои на 21 октомври 2025 г., председателството подготви информационен документ и два въпроса, изложени в приложението към настоящата бележка.
3. Комитетът на постоянните представители се приканва да вземе под внимание информационния документ на председателството и да го предаде на Съвета за провеждането на посочения по-горе обмен на мнения.

¹ Док. 9876/25 – COM(2025) 281 final.

**Екологични аспекти на Европейския пакт за океана: Опазване на морското биологично
разнообразие
– Обмен на мнения –**

Информационен документ на председателството с въпроси към министрите

Океаните и моретата са от решаващо значение за живота на Земята и за благоденствието, конкурентоспособността, сигурността и устойчивото бъдеще. Същевременно състоянието на морската околна среда се влошава поради кумулативното въздействие на изменението на климата, замърсяването и прекомерната експлоатация на морските ресурси. Този натиск се усложнява допълнително от други дейности и нарастващи заплахи.

За да се справи с тези предизвикателства, на 5 юли 2025 г. Комисията представи своето съобщение за Европейски пакт за океана. С пакта се въвежда нова визия за океански съюз, подкрепена от по-силна рамка за управление, за да се гарантира съгласуваност на действията, свързани с нашите океани, по-добро прилагане на законодателството на ЕС, а също и поставянето на обвързващи и амбициозни цели за опазване на океаните и устойчиво управление. Заедно с пакта Комисията представи и стратегията за устойчивост на водните ресурси.

За първи път беше предвиден цялостен подход във всички области и сектори на политиката. В пакта се определят шест приоритета: 1) опазване и възстановяване на здравето на океаните, 2) насърчаване на устойчивата конкурентоспособност на синята икономика, 3) подкрепа за крайбрежните, островните и най-отдалечените региони, 4) постигане на напредък в научните изследвания, знанията, уменията и иновациите в областта на океаните, 5) повишаване на морската сигурност и отбрана като предпоставка и 6) укрепване на дипломатията на ЕС в областта на океаните и основаното на правила международно управление.

Сложната взаимовръзка между свързаните с океаните цели в различните области и сектори на политиката е илюстрирана по-долу (вж. стр. 2 от пакта):

ЦЕЛИ, СВЪРЗАНИ С ОКЕАНИТЕ, В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА НА ЕС — подбор

Глава 2 от пакта е съсредоточена специално върху интегриран подход за здравето и устойчивостта на океаните, в който се разглежда не само опазването и възстановяването на морския живот и основните екосистемни услуги на океаните, но се включва и ролята на океаните като съюзник в борбата с изменението на климата. Набляга се на насърчаването на устойчивото управление на морските дейности и на справянето със замърсяването на морските и сладките води чрез подход „от извора до морето“.

Освен това в пакта се подчертава значението на екосистемния подход при управлението на морските дейности, както е посочено в Рамковата директива за морска стратегия (РДМС), и че са необходими допълнителни стъпки за постигане на добро екологично състояние. Комисията планира също така преглед на РДМС, за да се ускори напредъкът.

В пакта се отчита, че морските и крайбрежните екосистеми са изправени пред сериозни заплахи от замърсяване, включващо хранителни вещества от дейности на сушата и по море. За да се справи със замърсяването от източници на сушата, Комисията възнамерява също така да засили подхода „от извора до морето“ чрез стратегията за устойчивост на водните ресурси и да подкрепи крайбрежните общности в борбата срещу замърсяването, идващо от сушата, като отчита ролята им на „пазачи“ между замърсяването от сушата и влошаването на състоянието на морските екосистеми.

Морските местообитания и културното наследство — от ливади от морски треви до мангрови гори — остават под натиск от човешките дейности на сушата и по море, които засилват въздействието на изменението на климата. С пакта се предлагат действия въз основа на четири ръководни принципа: 1) подход „от извора до морето“ към замърсяването; 2) принципа на предпазливост; 3) основано на научни доказателства създаване на политики; и 4) екосистемен подход. Пактът има за цел да се постигне по-голяма съгласуваност между всички съответни сектори.

Освен това в него се отчита нарастващият натиск от морските дейности, като добиването на енергия от възобновяеми източници в морето, рибарството и аквакултурите, корабоплаването, туризма и отдиha. Възстановяването на екосистемите и биологичното разнообразие може едновременно с това да спомогне за смекчаване на изменението на климата чрез увеличаване на естествения капацитет на океаните за улавяне на въглерод.

Въпреки подобренията в някои зони, не е постигнато добро екологично състояние (ДЕС) във всички европейски морски води. Освен това, въпреки решаващата роля на добре свързаните и ефективно управлявани морски защитени територии (МЗТ) като средство за опазване и възстановяване на екосистемите и на хранителните мрежи, понастоящем само 12,3 % от водите на ЕС се считат за защитени. Целта на Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал за опазване на 30 % от океаните до 2030 г. и целта за строга защита на 10 % от моретата на ЕС до 2030 г., определена в Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г., все още не са постигнати. Следователно подобряването и поддържането на здравето на океаните ще изисква иновации, сътрудничество и ангажираност във всички сектори — на местно, европейско и световно равнище.

Във връзка с това глобалното Споразумение за биологичното разнообразие извън националните юрисдикции (Споразумението за БРИНЮ) има потенциала за значително положително развитие в опазването на морската среда с възможност нациите да установят широкомащабни МЗТ в открито море, които да включват две трети от нашите океани. През септември Споразумението за БРИНЮ достигна необходимите 60 ратификации и поради това ще влезе в сила през януари 2026 г. Ратифицирането от всички държави — членки на ЕС, както и пълното и ефективното му прилагане сега са от съществено значение, за да се гарантира защитата на морските екосистеми в световен мащаб, но също така и за да се поддържа водещата роля и амбицията на ЕС в световен план в управлението на океаните.

Въпроси към министрите

Министрите се приканват да споделят вижданията си по следните въпроси:

1. Кой според Вас са основните предизвикателства и пречки пред осигуряването на добро екологично състояние на нашите океани? И кои са основните инструменти, които липсват в това отношение?
 2. Кои елементи от Рамковата директива за морска стратегия бихте искали да бъдат коригирани, и по какъв начин, за да се подпомогне най-добре изпълнението на визията на Европейския пакт за океана?
-